

10 december 2011

FASO-Nieuwsbrief – 2011 nummer 9

Inhoudsopgave

- Wie wij zijn? JeugdOrkest Nederland
- De recensie - Doremi Lalo – een symfonie uit de schaduw gehaald
- Samenspeelweekend CoMA Maastricht succesvol
- Orkestendag in Archeon op 10 juni 2012
- Muziekbibliotheek Huismuziek
- FASO-jeugdbeleid - Impressies van een samenspeeldag in Bussum
- Orkest gezocht voor wereldpremière - Simphonie Hollandaise
- FASO JeugdStrijkOrkest - Slotpresentatie 4 november jl.
- Brabantse Strijkersdag 11 maart 2012
- Ensemble De Wildacker viert vijfde lustrum
- Groots concert Utrechtsch Studenten Concert
- Prijsvraag - En de winnaar is ...
- FASO-concertagenda
- Kopij FASO-Nieuwsbrief

Beste lezer,

Hierbij ontvangt u de negende en tevens laatste FASO-Nieuwsbrief van dit jaar. Uit het grote aantal inzendingen dat de redactie dit jaar mocht ontvangen, mag je wel afleiden dat er veel gebeurt in onze wereld van amateursymfonie-en strijkorkesten. Steeds vaker ook ontvangen we inzendingen van jeugdorkesten. Het antwoord op de vergrijzing van de amateurorkesten is natuurlijk de deelname van jongeren aan allerlei (vaak vernieuwende) muzikale activiteiten. In deze nieuwsbrief vindt u daarvan weer diverse voorbeelden.

Zo kort voor de jaarwisseling roept de redactie u op om ook het komende jaar weer uw bijdragen te leveren aan deze nieuwsbrief. De redactie is bijzonder blij met uw inzendingen; dank daarvoor!

We hebben ook een voornemen voor het komende jaar: *kortere nieuwsberichten*. Steeds vaker ontvangt de redactie te lange inzendingen, die eigenlijk niet zo goed passen bij het medium elektronische nieuwsbrief. We weten het: minder woorden kosten meer tijd. Een bericht zou uit niet meer dan 250 woorden moeten bestaan.

Mogen we u vragen om de tijd te nemen om het kort te houden?

We wensen u graag fijne feestdagen toe. En natuurlijk veel leesplezier!

Redactie FASO-Nieuwsbrief
(Piet Boekhoudt, Jet Katgert en Wil Senden)

P.S. Leest u de nieuwsbrief liever op papier, dan kunt u de [nieuwsbrief in pdf-formaat](#) printen. Verder kunt u vorige edities van de nieuwsbrief lezen in het [nieuwsarchief](#).

Wie wij zijn?

JeugdOrkest Nederland

Kent u het JON? Het JeugdOrkest Nederland bestaat uit ongeveer 85 getalenteerde jongeren tussen de 14 en 20 jaar, afkomstig uit het gehele land. Passie en flair, enthousiasme en lef is wat ze delen. Voor veel leden is het JON een stimulans om voor een toekomst als beroepsmusicus te kiezen.

De redactie ontving een bijdrage van cellist Rogier Hornman die verslag doet van de voorbereidingen voor de komende concertreeks van zijn orkest. Verderop leest u zijn verslag.

Het JON timmert goed aan de weg. Zo werd onlangs de [uitvoering van Mahlers Eerste Symfonie](#) in het Amsterdamse Concertgebouw op televisie uitgezonden. Verder heeft het JON een leuke [Docusoap op YouTube](#) gezet, waarin u een blik achter de schermen gegund wordt.

Binnenkort kunt u het JON beluisteren tijdens hun wintertournee. Op het programma staan:

- Benjamin Britten - Soirées Musicales, op. 9
- Ernest Chausson - Poème op. 25 solist Svenja Staats
- Peter Iljitsch Tsjaikowsky - Symphonie Nr. 6 ("Pathétique")

Er zijn concerten in Leeuwarden (29 december), Utrecht (30 december), Groningen (7 januari) en Enschede (8 januari). Zie ook de [website](#) van het JON.

Leest u verder voor de bijdrage van Rogier Hornman:

Een nieuw muzikaal seizoen van het JON

Het laatste concert – 11 augustus 2011 – Amsterdam

De podiumrepetitie in het Amsterdamse Concertgebouw is net afgelopen, JeugdOrkest Nederland (JON) is klaar voor het laatste concert van hun zomertournee door Schotland en Engeland. De staf van het orkest neemt samen met ons – orkestleden – alvast afscheid van de leden die hebben besloten om dit hun laatste JON-concert te laten zijn. Op het programma staat onder andere de 1e symfonie van Gustav Mahler, dat tijdens de tournee helemaal ons stuk is geworden en waar we trots op zijn om het zo mooi te laten klinken in het prachtige Concertgebouw.

Het concert die avond was fantastisch en onder in de kleedkamers nemen we allemaal, nu minder formeel, afscheid van elkaar, want we weten dat we elkaar een lange tijd niet gaan zien. Zeker voor de mensen die uit het JON stappen nemen we iets meer tijd om gedag te zeggen. Over een paar maanden zit er een bijna compleet nieuw orkest en maken we een nieuwe start. We kijken nu nog terug op een zeer geslaagd JONjaar.

De audities – 14 en 15 oktober 2011 – Zwolle en Amsterdam

Soms trillend komen zij binnen, de auditanten voor het nieuwe JON. Ik ben daar om ze op te vangen, naar hun inspeelruimte te brengen waar ze rustig kunnen inspelen en zich kunnen voorbereiden op het moment van de waarheid. Er is een strakke planning dus met vroeg- of laatkomers ben ik op dat moment niet zo blij. Dat levert soms stress op, maar het idee dat je met misschien wel nieuwe leden te maken hebt maakt het een stuk meer ontspannen.

Als de auditant aan de beurt is mag ik hem/haar uit de inspeelkamer halen en naar de auditieruimte brengen waar een vijfköppige jury klaar zit om zijn/haar spel te beoordelen en te testen aan het niveau van het orkest. De ouders moeten op de gang wachten en bestuderen soms nauwkeurig hun kind tijdens het spelen. Ze maken een praatje met me om een idee krijgen van het orkest en of hun kind in goede handen is in het orkest. Ouders stellen veel vragen en ook vaak dezelfde vragen, maar ik beantwoordt ze graag. Sommige anekdotes die ik vertel leveren een verschrikte blik of een blijk van herkenning op.

Als de auditant alle spanning loslatend uit de auditieruimte komt begint het lange wachten denken de meesten, echter de uitslag volgt de volgende dag of de dag daarna al. Dat is een

geruststellende gedachte voor de auditanten en hun ouders. We zullen alle gelukkig geprezen auditanten zien op de doorspeeldag.

De doorspeeldag – 13 november 2011 – Amsterdam

Dit is de dag waar alle leden naar verlangden, al sinds het laatste concert toen in Amsterdam. Iedereen ziet elkaar weer na drie maanden en ook de nieuwe leden worden hartelijk onthaald. Het orkest is nog niet compleet, die laatste paar blazersplekken moeten nog worden opgevuld. De nieuwe leden zoeken naar bekenden van muziekscholen, conservatoria, cursussen of andere orkesten. De aanvoerders delen de bezetting mee aan hun nieuwe sectieleiden en iedereen gaat rustig op zijn plaats zitten. De dirigent Jurjen Hempel neemt plaats op de bok en even later zijn de eerste klanken van het nieuwe JeugdOrkest Nederland 2011-2012 een feit.

Repetitieweekend – 25 t/m 27 november 2011 – Doorwerth

Doorwerth? Niet veel mensen kennen het chique plaatsje in Gelderland tussen Wageningen en Arnhem. Het plannen van je reis naar dit plaatsje kan daarom lastig zijn. 's Avonds om half acht begint de repetitie. Iedereen heeft, als het goed is, goed gestudeerd en kent zijn partijen. De 6e symfonie van Tchaikovsky staat samen met Britten en Chausson op het programma voor die dag. De dirigent Hempel kon zelf niet naar de repetitie komen, maar er was vervanging geregeld, Jussi Jaatinen mag ons leiden. Iedereen probeert zoveel mogelijk op te pikken van de aanwijzingen en studeert stiekem de moeilijke nootjes nog even. Streken worden veranderd en de beste vingerzetting gekozen. Allemaal dingen die men thuis allang gedaan zou moeten hebben, maar toch, wij blijven jeugd en houden niet zo van huiswerk. Na de repetitie, die tot ongeveer elf uur duurt, is iedereen moe en vertrekt langzaam naar de Stayokay.

Het JON verblijft altijd tijdens hun weekenden in de jeugherbergen van Stayokay. Jongens en meisjes apart, en kamers variërend van 4 tot soms 20 bedden. Wie slaapt er boven, wie onder? Bij de deur, ver van de deur? Ga zo maar door! Hier begint al een sociale kwestie op te spelen die tijdens het spelen versterkt of juist verzwakt wordt. "Die strijkers ook altijd!" "Dat kan alleen koper zijn." Dat zijn standaard voorbeelden die in elk orkest voorkomen en ze blijven meestal leuk.

De bar is natuurlijk geopend en er wordt ook gretig gebruik van gemaakt. De eerste nacht die ik bij JON doorbracht was een lange nacht en ik sliep pas rond vier uur. Echter, dit weekend jongstleden lag iedereen vroeg in bed (02.00) en verliep de nacht rustig. Waarschijnlijk is dit te verklaren door het hoge aantal nieuwelingen. Elk jaar schreeuwt iedereen over hoeveel mensen er wel niet weg zijn gegaan, maar dit jaar zijn het er echt veel. Al die nieuwe gezichten en namen, je onthoudt ze niet snel. Gelukkig komt dat allemaal vanzelf.

De volgende ochtend was het, na het ontbijt, tijd voor de jaarlijkse groepsrepetities. Elke instrumentgroep had zijn eigen docent voor die ochtend en middag. De eerste violen, tweede violen, altviolen, celli, bassen, houtblazers, koperblazers en het slagwerk. Iedere groep kreeg een docent toegewezen en die mocht beslissen hoe zij hun ochtend en middag gingen invullen. Ik kan dat deel alleen vanuit mijn perspectief invullen. Het belangrijkste doel van de groepsrepetitie bij de celli is om de klank van tien celli samen te voegen tot één cello. Toonladders spelen, inzetten aangeven en leren om in elkaars klank te kunnen duiken zowel in forte als de heel zachte pianissimo-passages. Zeker de zachte passages worden goed geoefend en daar zijn wij als celli ook heel erg trots op als het lukt. 's Avonds op de repetitie onder leiding van Jurjen Hempel bleek dat iedereen goed gewerkt had en dat we met een tevreden gevoel konden beginnen aan een lange avond.

Op de planning voor deze avond stond de verkiezing van de nieuwe leden van het JONgerenBestuur (JB). Het bestaat elk jaar uit vijf JON-leden. Het JB is ooit bedacht om de kloof tussen de organisatie en de leden op te vullen. Zij organiseren ook de feestjes tijdens de repetitieweekenden en de zomertournee. Je kunt altijd bij het JB terecht om vragen te stellen of een probleem voor te leggen dat je niet direct bij de staf kwijt kunt of wilt. De staf bestaat uit vijf volwassenen. Twee orkestmoeders – voor de financiën en de productie – en drie sterke mannen om de spullen te sjuwen en voor de logistiek.

Oude en nieuwe leden hadden zich opgegeven voor de verkiezingen, in totaal ongeveer 8. Dit jaar waren er vier plekken beschikbaar. Elke kandidaat deed zijn praatje, de één kort

maar krachtig en de ander hield een iets langer betoog. Een nieuwe violiste maakte de fout door te zeggen dat ze heel erg blij was om deel uit te mogen maken van het AJO (Amersfoorts JeugdOrkest, waar ze voorheen speelde). Zij werd al snel uitgejoeld door het orkest, zoiets kun je natuurlijk niet maken in het JON. Ze zal er waarschijnlijk nog vaak aan herinnerd worden.

Uiteindelijk zijn er 4 nieuwe JB-leden gekozen, toevallig allemaal oudleden. Vorige jaren werden er wel ook nieuwe leden gekozen. Het stemmen gebeurt democratisch. Elke JONner mag twee stemmen uitbrengen en simpelweg diegenen met de meeste stemmen worden gekozen tot JB-lid. Aangezien de strijkers flink vertegenwoordigd zijn in het orkest bestaat het JB dit jaar uit vier violistes en een cellist.

Vandaag is de laatste dag van het repetitieweekend. Twee repetities en er wordt weer hard gewerkt aan het repertoire. Na de repetitiedag, die om 16u is afgelopen, gaat iedereen weer naar huis met de bus en/of trein of met de auto. Zoals ik al zei was het weekend georganiseerd in het kleine Doorwerth, dus veel bussen reden er niet. Na een uur bij de bushalte gewacht te hebben konden we mee naar station Arnhem om daar onze reis voort te zetten. We zien elkaar weer op Tweede Kerstdag, dan begint het Winterproject. De soliste komt met ons repeteren en we gaan aan de details werken. We gaan dan toewerken naar twee concerten in Leeuwarden en Utrecht op respectievelijk 29 en 30 december. Nog even hard werken thuis in de studeerkamer en dan kunnen we hopelijk trots zijn op twee mooie eerste concerten van het nieuwe JON-seizoen. Wat is het toch geweldig om lid te mogen zijn van deze fantastische groep jonge, getalenteerde musici!

(bijdrage van Rogier Hornman)

De recensie

Doremi Lalo – een symfonie uit de schaduw gehaald

Onder de werken in de FASO-bibliotheek die nooit eerder werden geleend trof ik de Symfonie in g klein uit 1886 van de Franse componist Édouard Lalo. Voor dat stuk wil ik hier een lans breken.

Lalo had Spaanse voorouders maar werd in 1823 geboren in het Noord-Franse Lille, waar hij al op jonge leeftijd lessen kreeg in cello, viool en harmonieles. Hoewel hij was voorbestemd voor een militaire carrière wist hij zijn droom te verwezenlijken en hij trok uiteindelijk naar Parijs om daar aan het conservatorium viool en compositie te studeren.

Met zijn eerste composities was geen droog brood te verdienen en om aan de kost te komen speelde hij in een strijkkwartet, afwisselend viool en altviool, waarin hij ook les gaf. Lalo schreef voor allerlei bezettingen: naast liederen en kamermuziek ontstond een pianoconcert, een celloconcert, drie vioolconcerten en twee opera's. Op een dag gebeurde het wonder: in één klap werd hij als componist een ster. Zijn vioolconcert *Symphonie espagnole* werd een ware hit! Het bleek een dankbaar stuk en is door niemand minder dan Pablo de Sarasate regelmatig uitgevoerd. Maar u weet het: "Elk voordeel heb z'n nadeel". Zijn andere composities werden hierdoor volledig overschaduwd: Zoals we bij Ravel aan de *Boléro* denken, bij Saint-Saëns aan het *Carnaval der Dieren* en bij Simeon ten Holt aan *Canto ostinato*, denken veel mensen bij Lalo aan het vioolconcert. Heel begrijpelijk, maar als muzikiefhebber doe je jezelf dan absoluut te kort.

Ook in het geval van Édouard Lalo is het absoluut de moeite waard wat verder te kijken en toen ik zijn *Symphonie in g klein* onder ogen kreeg, werd ik verrast door de melodische rijkdom, prachtige orkestratie en grote samenhang.

Dit stuk duurt voor een symfonie niet bijzonder lang, ongeveer 25 minuten, maar wat Lalo daarin allemaal voorschotelt verklaart waarom de beroemde dirigent Thomas Beecham dit levendige stuk zo vaak heeft uitgevoerd.

In Lalo's muziek doet werkelijk elke noot er toe en in zijn enige symfonie ontvouwt hij binnen een zeer coherente structuur veerkrachtige en lieflijke thema's, waarbij alle instrumenten aan bod komen. Zijn bijzondere voorliefde voor strijkinstrumenten heeft hem niet verhinderd

schitterend te orkestreren voor het totale orkest, waarbij de houtblazers zelfs flink aan de bak moeten in snelle passages.

Om een eerste indruk te krijgen van het werk geef ik twee links op YouTube, waar [deel 1 & 2](#), en [deel 3 & 4](#) apart te beluisteren zijn. Zelf bezit ik een opname van het Basler Sinfonie-Orchester onder leiding van Giancarlo Andretta, maar de uitvoering o.l.v. Yondani Butt op YouTube vind ik expressiever en rijker aan details.

De symfonie vraagt dubbel hout, vier hoorns, twee trompetten, drie trombones, tuba, slagwerk en strijkers. Het is een duidelijk Frans stuk, maar niet zonder Duitse invloeden. Nergens is echter sprake van diepgravende passages of zwaarmoedigheid. Melodisch gezien gaat het om extraverte, energieke muziek, ritmisch meeslepend en rijk aan verrassende vondsten en afwisselingen. Door het vakmanschap van Lalo komen alle instrumentgroepen ruim aan bod, meestal op een muzikanteske manier. Qua moeilijkheidsgraad is het niet te vergelijken met een Brahms- of laat staan Tsjajkovsky-symfonie, maar van de houtblazers wordt qua snelheid veel gevraagd en de typische 'zweepslagen' die tutti uitgevoerd moeten worden vereisen een grote discipline en strakke directie. In alle delen is het Spaanse temperament van Lalo te herkennen, al duiken de melodieën in dit stuk natuurlijk in alle instrumenten op, onvergelijkbaar met de populaire Symphonie espagnole, waarin immers de soloviool min of meer in z'n eentje het verhaal vertelt. Misschien dat een vergelijking met de symfonie in C groot van Georges Bizet wel gemaakt mag worden, om u een indruk te geven van de klankwereld.

De symfonie is een cyclisch geheel doordat thematisch materiaal de vier delen verbindt. Door het bijzonder wendbare gebruik van de toegankelijke thema's wordt het symfonische karakter nog eens onderstreept. Het stuk is rijk georkestreerd, echter zonder solo's die op de voorgrond treden.

De houtblazers moeten goed overweg kunnen met snelle nootjes, soms in een dialoog tussen instrumentgroepen. Ook de violen hebben snelle en lastige sextolen en versieringen die met souplesse gespeeld moeten worden om elegant te blijven klinken. Daarnaast dienen de strijkers de unisono lijnen goed zuiver te kunnen intoneren. Ook spiccato-spel in de violen komt regelmatig voor.

Ik zal kort de vier delen bespreken, althans een poging daartoe doen, want Lalo wilde hier absoluut geen programmatische muziek neerzetten:

In het Andante – Allegro non troppo opent Lalo met een smartelijk thema in de lage strijkers dat later het verbindende element blijkt te zijn. De mineurstemming (twee mollen) slaat al snel om naar een strijdlustige sfeer vol puntige motieven, afgewisseld met soepele melodieën. Lalo werkt toe naar een triomfantelijke afsluiting (tutta forza!) met Spaanse trekjes. Geen seconde gaat de stroming verloren en elke noot blijft boeien door de 'democratische' schrijfwijze: iedereen komt aan bod.

Het tweede deel Vivace (mijn favoriet!) is in mijn beleving een scherzo in E groot, waarin met name de houtblazers lekker uit hun dak kunnen gaan met een kwetterend motief in 6/8ste maat en op gezette tijden een soort zweepslag door het hele orkest. Heerlijk om te spelen, al hebben de blazers soms maar net genoeg tijd om lucht te happen, tussen de staccato-nootjes door. De vorm is A-B-A, waarbij het dramatische B-thema naar het openingsdeel verwijst en we na een humoristische optocht, waarbij alle instrumenten zich van lieverlee aansluiten, het beginthema weer terugkeert. Speels tot en met de laatste noot!

Het Adagio in g klein begint zuchtend en klagend, maar al snel komt ook hier alles in beweging met een elegant zingende melodie, die nergens zwaar op de hand wordt en leidt naar betoverend mooie modulaties. Even later komt, boven onrustig stuwende triolen in de lage strijkers, een energieke en lieflijk troostende melodie naar boven, wat het woord Adagio al snel doet vergeten. Sterker nog: ook hier werkt Lalo met gepunteerde noten weer naar een triomfantelijke stemming toe, die hij in de laatste maten plotseling onderbreekt om een pathetische voorecho van het slotdeel te laten klinken, zodat dit betrekkelijk korte Adagio, direct na de climax met een zucht wegsterft.

Het slotdeel Allegro (de blazers schitteren weer!) opent vanaf de eerste seconde met een motief, dat is afgeleid van eerder gebruikt materiaal: hier zijn het aanstekelijke triolen in de blazers, met een marsritme, waarbij je niet stil kunt blijven zitten. Onmiskennbaar Spaans

getint, met telkens die springende voorslag, als van een trommeltje. De lage strijkers etaleren een tweede thema en meer en meer duiken razendsnelle sextolen op, als versieringen die quasi achteloos rondgestrooid worden. Dit stelt zeker aan de houtblazers, maar in enkele maten ook aan de violen behoorlijk hoge eisen. Van mineur is niets te merken: hier klinkt souplesse en een veerkrachtig ritme, dat zeer aanstekelijk is en zo werkt iedere speler enthousiast 'meewandelend' toe naar een overwinningroes. Genoeg beschreven nu.

Zoekt u voor uw symfonieorkest een nieuwe uitdaging, een symfonie die energiek, melodieus en kleurrijk klinkt, dan is deze *Symphonie en g mineur* van Édouard Lalo een absolute aanrader. Het materiaal hiervan ligt niet voor niets in de bibliotheek van de FASO! Wat let u om de partituur eens te bekijken en de hier aangegeven opname te beluisteren? Ik weet zeker dat alle orkestleden tijdens de uitvoering op het puntje van hun stoel zullen zitten en dat zij na de slotakkoorden een luid 'Yeah!' nauwelijks kunnen onderdrukken. En het publiek? Dat gaat vol energie naar huis en neuriet Doremi-Lalo.

Recensent: Paul van der Mast

Samenspeelweekend CoMA Maastricht

Succesvol en gericht op de toekomst

Zondagmiddag 6 november werd tijdens het concert van CoMA Maastricht de compositie 'Reflections in a breaking glass ... a yearn towards Europa' door de componist Rick van Veldhuizen gekozen tot VIA2018 klank. Huub Smeets, voorzitter van het bestuur van VIA2018, het bureau dat Maastricht en de Euregio Maas-Rijn kandidaat stelt in 2018 culturele hoofdstad te worden, reikte de prijs van 2.500 euro uit. De andere genomineerden waren: Wilma Pistorius, Mathieu Daniel Polak en Peter Greve.

Rick van Veldhuizen (1994) - componist, pianist en klarinettist - studeerde recentelijk af aan het gymnasium en studeert met ingang van september Compositie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag en Nederlandse Taal en Cultuur aan de Universiteit Leiden. De compositie gaat als VIA2018 klank mee in het bidbook dat op dit moment geschreven wordt door het artistieke team van VIA2018. Het is de bedoeling dat harmonieën, koren, ensembles van verschillende samenstellingen het werk op hun repertoire zetten, al dan niet gearrangeerd, om het door de euregio te laten klinken.

Het Samenspeelweekend Hedendaagse Muziek, dat op 4, 5 en 6 november in Maastricht op diverse locaties plaatsvond, is de eerste grote activiteit van CoMA Maastricht, geïnitieerd naar een voorbeeld uit Engeland waar een aantal enthousiaste amateurmusici in 1993 CoMA (Contemporary Music making for Amateurs) oprichtte.

Zo'n 80 amateurmusici uit Nederland en Engeland namen deel aan het weekend in Maastricht. Er waren masterclasses en workshops voor ensembles en koren; workshops voor dirigenten en componisten; repetities van de vier genomineerde werken in het bijzijn van de componisten zelf; improvisatiewerkshops voor individualisten, een debat en het indrukken Allcomers event Dark-sun waarvan de uitvoering het slotstuk van het concert op zondagmiddag vormde.

CoMA Maastricht beoogt twee doelen: ten eerste amateurs de kans geven zelf hedendaagse muziek te spelen of te zingen en ten tweede aan de professionele wereld laten zien welke kansen er voor hen liggen in de amateurwereld. Mede daarom is een compositiewedstrijd uitgeschreven waar componisten gevraagd werd de VIA2018 klank te schrijven, speelbaar voor amateurmusici in verschillende samenstellingen.

Hedendaagse muziek. Wat doet dat met een mens?

Voorzitter en initiator van CoMA Maastricht, Anne Marie Muysken: "Als musicus in Blazersensemble RAAK wist ik niet wat me overkwam bij het spelen van Symphonies of Winds van Stravinsky: ritmes die ik nog nooit gespeeld had, vreemde samenklanken, glissando's spelen op een hobo (!). Maar ik raakte steeds meer in de ban van moderne muziek en nu ervaar ik het spelen van hedendaagse muziek als een geweldige uitdaging, naast het spelen van de klassieken.

Veel amateurmusici hebben deze stap (nog) niet gezet of stuiten op het ontbreken van geschikt repertoire. Hedendaagse componisten lijken de amateurmusicus een beetje te vergeten, alsof je voor amateurs niet uitdagend en toch speelbaar zou kunnen componeren. Jammer, want beide partijen zouden er bij winnen als ze zich meer op elkaar zouden richten.”

Op de vraag of het niet geweldig zou zijn, als aan het einde van het weekend iedereen er van overtuigd is dat er een CoMA Nederland moet komen, antwoordt Anne Marie Muysken dat ze hoopt dat dit weekend een start is gemaakt met het opzetten van een platform voor heel Nederland van waaruit activiteiten ontplooid gaan worden om het spelen van hedendaagse muziek door amateurs te ondersteunen. “We zijn er trots op dat Maastricht de aftrap geeft, maar het is uitdrukkelijk onze bedoeling dat ons initiatief op meerdere plaatsen in Nederland wordt voortgezet. Zo is er vanuit Utrecht al belangstelling getoond en zijn de eerste contacten gelegd. De concerten lieten in ieder geval zien, dat hedendaagse muziek wel degelijk binnen het bereik van de amateurmusicus ligt en door jong en oud met veel plezier wordt uitgevoerd. Onder andere Micha Hamel, Leo Samama, Ludo Claesen, Ruud van Eeten, Wim Henderickx, Michael Finnissy, Esmee Olthuis, Bart van Dongen en leden van het Ives ensemble hadden het met de deelnemers enorm naar hun zin en zullen het initiatief van CoMA Maastricht ondersteunen. Dat staat vast”.

Bijdrage van Maud Douwes namens [CoMA Maastricht](#)..

Orkestendag in Archeon op 10 juni 2012

Oproep voor juniorenorkesten

Op zondag 10 juni 2012 organiseert de Stichting Jeugdsymfonieorkesten Nederland (SJV) in samenwerking met Archeon voor de derde keer het Juniorenorkesten Spektakel. In 2010 hadden 15 orkesten (376 kinderen!) en in 2008 17 orkesten (459 kinderen!) een onvergetelijke dag.

Archeon, in Alphen aan den Rijn, is een themapark voor levende geschiedenis van de Prehistorie, de Romeinse tijd en de Middeleeuwen. Alle 43 gebouwen, boerderijen en hutten zijn reconstructies van archeologische vondsten uit Nederland. In historische kledij vertolken de bewoners (Archeotolken) een bepaalde archeologische periode. Je kunt zelf meedoen met kanovaren, speerwerpen en het maken van sottebollen en fibulae. Aanschouw de gladiatoren en beslis mee over leven en dood.
Want: Archeon bekijk je niet, Archeon beleef je!

In deze historische omgeving nodigen wij alle **juniorenorkesten** uit (leden t/m 14 jaar). Ieder orkest krijgt een locatie om een concert te geven van 20 tot 25 minuten en uiteraard gaan we aan het einde van de dag één groot orkest maken en een megaconcert geven!

Uiteraard mogen de kinderen het hele park verkennen en is er limonade voor iedere muzikant. De toegang voor de orkestleden, dirigent en enkele begeleiders per orkest is natuurlijk gratis. Voor meegekomen publiek zijn voor die dag kortingskaarten beschikbaar.

Opgeven kunt u tot **1 januari 2012** per email naar: het@jeugdorkest.com

Er wordt een maximum gesteld aan het aantal deelnemers, dus wie het eerst komt ...

Muziekbibliotheek Huismuziek

Zoekservice wordt permanent!

De bibliotheekvrijwilligers worden wekelijks omringd door de mooie verzameling die de Huismuziek-bieb herbergt. Zij zouden willen dat meer mensen daar gebruik van maken. Een paar maanden geleden is er tijdelijk gelegenheid geweest om hulp te vragen bij het zoeken naar geschikte bladmuziek voor bepaalde ensembles. Daar is ruim gebruik van gemaakt en daarom is besloten om die extra service blijvend aan te bieden.

Hoe gaat dit in z'n werk gaat?

1. Je stuurt, bij voorkeur per e-mail, anders per post, een aanvraag naar het bureau van Huismuziek (info@huismuziek.nl).
2. Daarin geef je de bezetting van het ensemble aan en het speelniveau. Geef ook aan als er verschillen in niveau zijn.
3. Eventueel noem je enkele werken die het ensemble eerder heeft gespeeld.
4. Geef ook op als er voorkeur is voor muziek uit een bepaalde periode of van bepaalde componisten.
5. De bibliotheekvrijwilligers gaan dan op zoek naar stukken die geschikt lijken te zijn en sturen je er maximaal vier toe, met een acceptgiro voor de verzendkosten. Niet-leden betalen een kleine vergoeding voor de service.
6. Als zij meer werken vinden krijg je daarvan een lijstje, waaruit je kunt kiezen voor een volgende keer.
7. Je zorgt dat de muziek binnen zes weken bij het bureau terug is.
8. De vrijwilligers zouden het fijn vinden daarbij een reactie op hun keus te ontvangen.

FASO-jeugdbeleid

Impressies van een samenspeeldag in Bussum

U heeft het natuurlijk al vaak kunnen lezen. In het kader van het jeugdbeleid organiseert de FASO-commissie Jeugdbeleid een aantal projecten om musicerende jeugd te interesseren voor het spelen in een orkest. Hierbij gaat het niet in eerste instantie om de georganiseerde projecten maar om ervaring op te doen met het organiseren van dergelijke projecten. Er worden zodoende blauwdrukken ontwikkeld die vervolgens door andere FASO-leden gebruikt kunnen worden. Ik wil u graag vertellen hoe geweldig het kan zijn om aan een dergelijk project mee te doen in de hoop dat het uw eigen orkest kan inspireren om het zelf ook eens uit te proberen.

Twee soorten projecten worden uitgetoetst a. verouderende orkesten proberen jongere leden te trekken met een speciaal programma en b. organisaties die kinderen en jongeren muzikaal opleiden of stimuleren organiseren activiteiten waar hun leerlingen, onder deskundige leiding en in een ontspannen en goed georganiseerde omgeving, kennis kunnen maken met het spelen in een orkest. Goede voorbeelden van projecten voor jongeren zijn het [FASO-JeugdStrijkOrkest](#) en de [Strijkersdag in Brabant](#).

Onlangs was er ook een prachtig voorbeeld van een volwassenenorkest dat jongeren uitnodigt om mee te spelen in een project. Toonkunstorkest Bussum organiseerde dit project t.g.v. het 65-jarig orkestjubiläum. Met ruim 50 gastspelers, waaronder 15 jongeren van 10-22 jaar werd onder leiding van Marion Bluthard een dag lang gewerkt aan de prachtige Orgelsymfonie van Camille Saint-Saëns. Solist was de bekende Duitse organist David Schlaffke.

Dit werk wordt niet vaak uitgevoerd door amateurorkesten, omdat het een groot en goed orkest vereist, een goede organist en een vakman of vakvrouw voor het orkest. Aan al deze voorwaarden was zeker voldaan op zaterdag 8 oktober in Bussum. Meer nog, het was daarnaast ook nog een heel gezellige dag met een uitstekend buffet dat door de ontvangende vereniging was voorbereid. Het orkest was er, in samenwerking met de commissie Jeugdbeleid van de FASO, in geslaagd een groot aantal jongeren te laten meespelen bij zowel strikers als blazers. De jongste speelster was een leerling van een van de blazers, er was een strijker die het FASO-JSO muzikaal was ontgroeid en daarnaast deed een aantal tieners mee, met name vooraan bij de eerste violen.

Ondergetekende had zich - overmand door bravoure - gemeld om mee te spelen bij de tweede violen. In de voorbereiding begon de moed mij al enigszins in de schoenen te zinken want Saint-Saëns heeft wel erg veel snelle noten in gedachten voor de violen (zeker voor iemand met een tennisarm voorwaar geen sinecure). Maar het werd een geweldige dag. Zoveel enthousiaste muzikanten om je heen, zo'n geweldige dirigente voor je neus en dan zulke geweldige muziek om te spelen, het was fantastisch!

Het orkest stelt zich heel open voor contacten met al die nieuwe gezichten en laat zien waar het in een orkest om gaat; in een ontspannen sfeer zo goed en mooi mogelijk muziek maken. De beloning voor het organiserende orkest was dat een aantal jongeren te kennen

gaven dat ze zich bij het orkest wilden aansluiten. Een geslaagd project dus!

Zie ook de [foto-impressie](#) van het meespeelproject.

Bijdrage van Nelleke Geusebroek.

Orkest gezocht voor wereldpremière

Hubert de Blanck (Cuba) – Symphonie Hollandaise

Welk orkest voelt zich geroepen de wereldpremière van een onbekende symfonie van de Nederlands-Cubaanse componist Hubert de Blanck te verzorgen?

Hubert de Blanck werd op 14 juni 1856 in Utrecht geboren als zoon van de violist Willem de Blanck en de zangeres Reine Valet. Van 1865 tot 1869 studeerde hij aan het Koninklijk Conservatorium van Luik en van 1871 tot 1872 aan het conservatorium van Keulen, na het toekennen van een studiebeurs door de Belgische koning Leopold II. In 1873 had hij, zeventien jaar oud, zijn formele debuut als concertpianist. In 1874-1875 was hij muzikaal leider van het *El Dorado*-theater van Warschau. Samen met de jeugdige Braziliaanse violist Eugène Maurice Dengremont maakte hij succesvolle tournees in Duitsland en Denemarken. In 1880 speelde het duo in Dresden, in aanwezigheid van de Duitse Keizer Wilhelm I, die Hubert na de voorstelling een in goud ingelegde robijn gaf. Na Europa speelde het duo in Zuid-Amerika.

In 1881 trad hij solo op in de Verenigde Staten, onder andere bij het *New York Philharmonic Orchestra* onder leiding van Theodore Thomas. Hij werd beloond met de positie van docent piano aan het *New York College of Music*. In New York leerde hij de jonge Ana García-Menocal kennen, telg uit een vooraanstaand Cubaans geslacht. (Haar neef generaal Mario Menocal zou later de derde president van Cuba worden.) Het paar trouwde in New York op 24 december 1881. Uit het huwelijk werden zes Nederlands-Cubaanse kinderen geboren. De oudste zoon, Guillermo de Blanck had een diplomatieke carrière en was in 1921 Cubaans ambassadeur in Nederland.

In 1883 vestigde het gezin zich in Cuba, waar Hubert de Blanck buitengewoon actief was in het muziekleven. Zo richtte hij in 1885 het eerste conservatorium in Cuba op. Cuba was in die tijd nog een Spaanse kolonie. Bij het uitbreken van de onafhankelijkheidsstrijd in 1895 koos hij de zijde van de rebellen en in 1896 werd hij uit Cuba verbannen. In de Verenigde Staten en Canada gaf hij concerten en trad hij op als begeleider van bekende musici, zoals de violisten Eugène Ysaÿe en Pablo de Sarasate en de bas Pol Plançon. Na de onafhankelijkheidsoorlog in 1898 keerde hij naar Cuba terug en vatte er zijn bezigheden weer op. Zijn vrouw Ana Menocal overleed in 1900 en in 1902 trouwde hij met een van zijn studenten, Pilar Martín. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren: Margot, een opmerkelijke pianiste, Ernesto, een graficus en Olga, een componiste en pedagoog. Hubert de Blanck kreeg de Cubaanse nationaliteit in 1903 en overleed op 28 november 1932. In Cuba geniet Hubert de Blanck grote bekendheid. Zo werd er in 1956, ter gelegenheid van zijn honderdste geboortedag, een postzegel uitgegeven.

Hubert de Blanck componeerde in een romantische stijl onder andere symfonische muziek, kamermuziek, pianomuziek, liederen, een zarzuela en vijf opera's. Zijn oeuvre is gecatalogiseerd door de Cubaanse musicoloog Orlando Martínez. Langzamerhand wordt zijn werk ook in zijn geboorteland opgevoerd, zoals laatst op 29 september 2011 op een concert in kasteel Twickel in Delden.

Bij het vragen naar informatie over zijn zoon Guillermo de Blanck bij het Koninklijk Huisarchief, kwam ik er achter dat in dit archief de partituur van een in 1884 door Hubert de Blanck gecomponeerde symfonie aanwezig is. Deze tot-nu-toe volledig onbekende *Simphonie Hollandaise* werd opgedragen aan koning Willem III.

Deze symfonie wacht dus al meer dan eeuw op haar eerste uitvoering. Speelt uw orkest binnenkort de wereldpremière?

Bijdrage van Frank Rijckaert
(webmaster www.hubertdeblanck.nl)
E-mail: info@hubertdeblanck.nl

FASO JeugdStrijkOrkest

Slotpresentatie 4 november jl.

De tweede editie van het FASO JeugdStrijkOrkest werd op vrijdagavond 4 november besloten met een feestelijk concert onder leiding van Nico Brandon in het MCO te Hilversum. Met 22 strijkers van 8-13 jaar uit het Gooi, Flevoland, Harderwijk, Amersfoort en Soest was deze tweede editie al duidelijk beter bezet dan de eerste editie (februari 2011). De muziek was voor alle kinderen goed speelbaar voor dit korte project. De ondersteuning van vijf volwassen strijkers (waaronder ook een contrabassist) werd erg gewaardeerd.

Op het programma stonden:

Rondeau (uit Fairy Queen) en Song Tune - H. Purcell

- Eine kleine Nachtmusik - W.A. Mozart (bew. Nico Brandon)
- An der schönen blauen Donau - J. Strauss (bew. Nico Brandon)
- Violconcert - Nico Brandon. Solist: Abeltje Everard. (2e violsolo in deel 2: Robijn Bleumers)

De slotpresentatie in de volle studio MCO8 was een groot succes. Dirigent Nico Brandon kreeg weer de hoogst denkbare score in de evaluatie en zowel de spelers als hun ouders waren super enthousiast. De meesten vroegen opnieuw om een vervolg.

Alle gespeelde muziek is inmiddels naar de FASO-bibliotheek gegaan, zodat ook andere jeugdorkesten hiervan gebruik kunnen maken. Op de website van de FASO vindt u [foto's en filmpjes](#). U kunt desgewenst ook nog separaat de geluidsopname van dit concertje tegen kostprijs en verzendkosten aanvragen bij Wilma van der Heide.

Na de twee projecten in Hilversum komt de commissie tot de conclusie dat een strijkensemble in de vorm van het FASO-JSO in een grote behoefte voorziet; dit aspect van het musiceren (het samen spelen/samenspelen) wordt helaas in de praktijk van het reguliere muziek onderwijs vrijwel helemaal verwaarloosd. We dienen ons te realiseren dat dit juist een essentieel onderdeel van de opleiding hoort te zijn. Samengevat: het is een noodzaak dat dit soort projecten (Nederland-breed) dus door 'derden' opgepakt worden. De FASO-commissie Jeugdbeleid doet bij deze dan ook de dringende oproep aan de FASO-orkesten om zich voor een vervolgproject te melden; dit kan in samenwerking met kunstinstututen, muziekscholen, docenten etc. Kandidaten voor een vervolgproject hoeven niet opnieuw het wiel uit te vinden: het complete draaiboek van de twee projecten is bij Wilma van de Heide (wilmavdheide@tele2.nl) verkrijgbaar.

Namens de FASO-commissie Jeugdbeleid

Wil Senden, Frank Peelen, Wilma van der Heide en Fransje Rijken

Brabantse Strijkersdag 11 maart 2012

Nu ook voor strijkers tot 10 jaar!

De eerste Brabantse Strijkersdag van april j.l. was een groot succes. Het werd georganiseerd door de FASO, Het Brabants Orkest (HBO), Centrum voor de Kunsten Eindhoven (CKE) en Kunstbalie, mede gesubsidieerd door de Provincie Brabant. De initiatiefnemers gaan door met jeugdige strijkers van alle niveaus uit heel Brabant en directe omgeving podiumervaring te bieden met inhoudelijk boeiende en uitdagende muziek van bekende componisten.

De organisatoren zoeken hiervoor samenwerking met zoveel mogelijk partners in de provincie: centra voor de kunsten, muziekscholen, muziekdocenten, amateurorkesten en jeugdorkesten. Op de [FASO-website](#) vindt u een promotiefilm met een korte impressie van de Brabantse Strijkersdag 2011.

Op 11 maart 2012 vindt de tweede Brabantse Strijkersdag in Eindhoven plaats. Ook nu zullen musici uit Het Brabants Orkest die speciaal zijn opgeleid tot workshopleider en docenten van de CKE-muziekschool weer hun medewerking verlenen. Het streven is zo'n honderd jonge strijkers een onvergetelijke samenspelervaring te bieden die smaakt naar meer! Bijzonder aan deze tweede editie van de Brabantse Strijkersdag is dat er ook een speciaal programma is voor de allerkleinste strijkers tot 10 jaar!

Alle jonge strijkers die 1, 2 of 3 jaar les hebben gehad, kunnen deze keer meedoen in een speciaal programma. Er zijn workshops o.l.v. CKE-docenten Heleen Koppe (viool) en John van den Beemt (cello). Spelenderwijs leer je hoe je kunt samenspielen in een groep. Wie doet wat? Waar moet je op letten? Samen beginnen, samen stoppen. Samen plezier maken en ontdekken hoe leuk het is met z'n allen in een orkest.

Natuurlijk ga je met je eigen groep ook optreden! Om 16:00 uur zit je in de concertzaal van het CKE, een echt concertpodium waar je ouders, broers, zussen en andere bekenden naar je kunnen komen luisteren.

Meer informatie is [hier](#) te vinden.

Ensemble De Wildacker

Orkest viert vijfde lustrum

Ensemble De Wildacker ontstond 25 jaar geleden toen een groepje enthousiaste amateur- en beroepsmusici bij elkaar kwam, om zelf instrumenten te bouwen en te repareren. Van repareren kwam repeteren en al snel besloot men om dat elke week een ochtend te doen. Er werd een dirigent uitgenodigd om het geheel te leiden. Het ensemble zetelt in Goirle en telt nu ruim dertig leden.

Om dit lustrum feestelijk te vieren, is er op **zondag 29 januari 2012 om 12.00 uur** een bijzonder concert, waaraan harpiste Valérie Rijckmans en fluitiste Ilse Vromans hun medewerking zullen verlenen. Dirigent is Lex Bergink.

Op het programma staan werken van Mendelssohn, Boyce, Haydn, Mozart, Gluck, Williams, Hovhaness, Piazzolla en een selectie van Ierse Traditionals.

Zie ook de [website](#) van het ensemble.

Bijdrage van Ank Beunen-Corts.

Groots concert Utrechtsch Studenten Concert

Bruckner VIII en Britten vioolconcert

Het Utrechtsch Studenten Concert, het oudste symfonieorkest van Nederland, speelt dit najaar een bijzonder en gewaagd programma. Op 15, 16 en 22 december zal het orkest, dat bestaat uit jonge, enthousiaste muzikanten onder leiding van dirigent Bas Pollard, de 8e symfonie van Anton Bruckner ten gehore brengen. Verder speelt het orkest het beroemde vioolconcert van Benjamin Britten spelen met topsoliste Lisa Jacobs.

Deze twee componisten nemen beiden een belangrijke plaats in binnen de muziekgeschiedenis. Bruckner schreef 10 kolossale symfonieën, met de 8e als één van zijn absolute hoogtepunten. Deze symfonie is in vele opzichten een duister werk en wordt ook wel 'de Apocalyptische' genoemd. Het vioolconcert van Benjamin Britten, enige vioolconcert dat hij schreef, is internationaal ook zeer gewaardeerd. In Nederland kreeg dit werk landelijke bekendheid door het album van Janine Jansen, dat 28 weken in de Nederlandse Album Top 100 stond.

Het USConcert zal dit werk spelen met de ook zeer talentvolle en jonge Lisa Jacobs. Zij studeerde aan het conservatorium van Amsterdam af met een 10 met onderscheiding en

maakte op 17-jarige leeftijd haar debuut met het Koninklijk Concertgebouw Orkest o.l.v. Riccardo Chailly. Sindsdien heeft ze in vele grote zalen gesoleerd met beroemde orkesten waaronder het Residentieorkest. Ze heeft vele internationale prijzen gewonnen.

Het Utrechtsch Studenten Concert is opgericht in 1823 en is daarmee het oudste symfonie orkest van Nederland. Het orkest kenmerkt zich door jonge, talentvolle enthousiaste studenten die ieder halfjaar een nieuw project op de planken zetten. Ook kenmerkt het USConcert zich door muzikale samenwerkingen, zoals 15 oktober jl. met het Internationale Liszt Concours, en door verschillende bijzondere projecten. Zo speelde het orkest het afgelopen voorjaar in een grote circustent midden in het Wilheminapark in Utrecht.

Een jong, dynamisch orkest, een groots en bijzonder programma en topsoliste Lisa Jacobs maken dit tot drie concerten die de klassieke muziekliefhebber zeker niet mag missen. Kijkt u voor meer informatie op www.usconcert.nl of mail naar info@usconcert.nl.

Prijsvraag

En de winnaar is ...

In de vorige editie van de FASO-Nieuwsbrief las u over het eeuwfeest van Orkestvereniging Amersfoort (OVA). Met onze prijsvraag kon u een exemplaar van het boek 'Muziek maken is een feest' winnen. Het boek geeft een mooie beschrijving van de geschiedenis van het orkest.

Het juiste antwoord op onze vraag "Wie was de beroemde violist die in 1951 bij OVA soleerde?" is Yehudi Menuhin!

De redactie heeft door loting de winnaar van dit boek bepaald:

Jean van Wissen, fagottist bij het Symfonieorkest Avanti uit Maastricht.

Hartelijk gefeliciteerd met uw prijs!

FASO-concertagenda

Aankondigingen op de FASO-website

De redactie ontvangt regelmatig concertaankondigingen van orkesten. Gewone, maar vaak ook heel bijzondere concerten. Aankondigingen van deze concerten kunt u plaatsen op de FASO-website in de [FASO-concertagenda](#). FASO-orkesten kunnen, door gebruik te maken van hun FASO-inloggegevens, gemakkelijk hun eigen concerten aan de concertagenda toevoegen. Maak daar gebruik van: de concertagenda kan ook andere orkesten stimuleren tot het samenstellen van uitdagende programma's!

Zo kunt u er bijvoorbeeld aankondigingen vinden van de volgende bijzondere concerten:

- **FASO Blazersensemble** – Op het programma o.a. de Partita van Peter Greve, een van de genomineerden van de compositiewedstrijd van CoMA Maastricht. Concert is o.l.v. Reinier Bavinck. Zie ook de [flyer](#).
18 december, Bilthoven - Noorderkerk, Laurillardlaan - aanvang: 15:00u.
- **Naardens Kamerorkest** – Ambitieuze programma o.l.v. Jeppe Moulijn, met werken van Khatchaturian (delen uit Spartacus), Bartók (Roemeense volksdansen) Prokofiev (Overture over Hebreeuwse thema's en Violconcert nr. 2). Solist is Bob van der Ent.
10 december, Amsterdam - De Duif - aanvang: 20:15u.
11 december, Naarden - Grote Kerk - aanvang 15:00u.
- **Bataafs Symfonie Orkest** - Concert o.l.v. Arne Visser met werken van Edvard Grieg. Op het programma Peer Gynt en Lyrische Stukken Verhaal en zang door sopraan Natalie Mees.
December, Den Haag - Maranathakerk, 2e Sweelinckstraat 156 - aanvang: 20:15u.

FASO-Nieuwsbrief

QR-code
www.fasobib.nl

Kopij FASO-Nieuwsbrief

Lever uw bijdrage!

Kopij voor de volgende nieuwsbrief kunt u **uiterlijk 28 januari 2012** sturen naar: **redactie@fasobib.nl**. De deadlines en verschijningsdata van de FASO-Nieuwsbrief voor de komende maanden zijn weergegeven in onderstaande tabel:

	Deadline	Verschijningsdatum
2012-1	28 januari	11 februari
2012-2	10 maart	24 maart
2012-3	21 april	5 mei
2012-4	2 juni	16 juni